

**"OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MASOFaviy CHET TILINI
O'RGATISHDA INNOVATSION USULLAR"**

Supiev Shavkat Akhmatovich,

Navoi davlat universiteti, Fakultetlararo chet tillar kafedrası katta o'qituvchisi

Kirish

Zamonaviy oliy ta'lim tobora ko'proq innovatsion usullar va texnologiyalarni, ayniqsa, chet tillarni o'qitish sohasida qo'llashga yo'naltirilmoqda. Axborot texnologiyalari rivojlanishi bilan masofaviy ta'lim ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylandi va talabalarga tillarni ular uchun qulay formatda va sur'atda o'rganish imkonini bermoqda. Yangi raqamli vositalar — onlayn platformalar, virtual sinflar, mobil ilovalar va sun'iy intellekt kabi texnologiyalarni joriy etish til o'rganishda yangi ufqlarni ochadi, jarayonni yanada moslashuvchan, kirish imkoni oson va shaxsiylashtirilgan qiladi.

Masofaviy ta'limning innovatsion usullaridan foydalanish nafaqat ta'lim jarayonining sifatini oshirishga, balki talabalar va o'qituvchilar o'rtasida ularning geografik joylashuvidan qat'i nazar faol o'zaro hamkorlik qilish sharoitlarini yaratishga xizmat qiladi. Bu esa ta'limiy hamkorlik imkoniyatlarini va individual yondashuvni kengaytiradi, bu ayniqsa globallashuv va texnologik taraqqiyot sharoitida juda muhimdir.

Introduction

Modern higher education is increasingly focused on the use of innovative methods and technologies, especially in the field of foreign language teaching. With the development of information technology, distance learning has become an essential part of the educational process, providing students the opportunity to study languages in a format and at a pace that suits them. The introduction of new digital tools—such as online platforms, virtual classrooms, mobile applications,

and artificial intelligence—opens new horizons for language learning, making the process more flexible, accessible, and personalized.

The use of innovative methods of distance learning contributes not only to improving the quality of the educational process but also creates conditions for active interaction between students and teachers regardless of geographical location. This significantly expands opportunities for educational collaboration and individual learning approaches, which is particularly important in the context of globalization and rapid technological advancement.

Введение

Современное высшее образование всё больше ориентируется на использование инновационных методов и технологий, особенно в области преподавания иностранных языков. С развитием информационных технологий дистанционное обучение стало неотъемлемой частью образовательного процесса, предоставляя студентам возможность изучать языки в удобном для них формате и темпе. Внедрение новых цифровых инструментов — таких как онлайн-платформы, виртуальные классы, мобильные приложения и искусственный интеллект — открывает новые горизонты для изучения языков, делая процесс более гибким, доступным и персонализированным.

Использование инновационных методов дистанционного обучения способствует не только повышению качества образовательного процесса, но и создаёт условия для активного взаимодействия между студентами и преподавателями вне зависимости от их географического положения. Это значительно расширяет возможности образовательного сотрудничества и индивидуального подхода к обучению, что особенно важно в условиях глобализации и стремительного технологического прогресса.

Kalit so'zlar: Innovatsion usullar, masofaviy ta'lim, chet tillari, oliy ta'lim muassasalari, onlayn platformalar, mobil ilovalar, sun'iy intellekt, raqamli texnologiyalar, ta'limdagi moslashuvchanlik, interaktiv texnologiyalar, geymifikatsiya, multimediya resurslar, shaxsiylashtirilgan ta'lim, ta'limning globallasuvi, ta'limning internatsionallasuvi, an'anaviy ta'lim usullari, uslubiy innovatsiyalar, ta'lim platformalari, COVID-19 pandemiyasi, ta'limdagi imkoniyatlar tengligi.

Key words : Innovative methods, distance learning, foreign language, higher education institutions, online platforms, mobile applications, artificial intelligence, digital technologies, learning flexibility, interactive technologies, gamification, multimedia resources, personalized learning, globalization of education, internationalization of education, traditional teaching methods, methodological innovations, educational platforms, COVID-19 pandemic, educational accessibility

Ключевые слова: Инновационные методы, дистанционное обучение, иностранные языки, высшие учебные заведения, онлайн-платформы, мобильные приложения, искусственный интеллект, цифровые технологии, гибкость обучения, интерактивные технологии, геймификация, мультимедийные ресурсы, персонализированное обучение, глобализация образования, интернационализация образования, традиционные методы обучения, методические инновации, образовательные платформы, пандемия COVID-19, образовательная доступность

Mavzuning dolzarbligi

"Innovatsion usullar: oliy ta'lim muassasalarida masofaviy chet tilini o'rgatish" mavzusi zamonaviy ta'limga bir qancha sabablarga ko'ra juda muhimdir:

- **Masofaviy ta'limga bo'lgan qiziqishning ortishi:** Ayniqsa, COVID-19 pandemiyasidan so'ng, masofaviy ta'lim texnologiyalari ta'lim amaliyotining ajralmas qismiga aylangan. Ular talabalarga o'z joylashuvidan qat'i nazar,

ta'limga kirish imkoniyatini ta'minlab, ta'lim jarayonini moslashuvchan tarzda tashkil qilish imkoniyatini beradi.

- **Texnologik taraqqiyot:** Axborot va kommunikatsiya texnologiyalarining tez rivojlanishi til o'qitish samaradorligini oshirish uchun yangi imkoniyatlar ochadi. Onlayn platformalar, mobil ilovalar, virtual sinflar va sun'iy intellekt o'qituvchilarga va talabalarga yangi o'zaro aloqalar va o'quv jarayonining sifatini oshirish imkoniyatlarini beradi.
- **Talabalar ehtiyojlarining o'zgarishi:** Hozirgi zamon talabalari raqamli texnologiyalarga odatlangan va ta'limni o'z xohishlariga mos ravishda kutadilar. Innovatsion usullar interaktiv va shaxsiylashtirilgan o'qish tajribasini taqdim etadi, bu esa materialni yaxshiroq o'zlashtirishga yordam beradi.
- **Ta'limning internatsionallashuvi:** Globallashuv va mamlakatlar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikning ortishi sharoitida chet tili ko'nikmalarining professional rivojlanish uchun zarurligi ortib bormoqda. Innovatsion masofaviy ta'lim usullari talabalarga tilni yuqori darajada o'rganish imkoniyatini beradi va ularning global mehnat bozoridagi raqobatbardoshligini oshiradi.
- **Moslashuvchanlik va kirish imkoni:** Masofaviy ta'lim usullari tilni o'rganishni yanada moslashuvchan va kirish mumkin qiladi. Talabalar o'z vaqtlarida, shaxsiy sharoitlarini hisobga olgan holda o'rganishlari mumkin. Bu, ayniqsa, ish va ta'limni birlashtirayotgan yoki chekka hududlarda yashovchi talabalarga juda foydalidir.
- **Uslubiy innovatsiyalar:** Interaktiv onlayn resurslar, geymifikatsiya, video darslar va ona tili speakerslari bilan muloqot qilish kabi metodik innovatsiyalar talabalar motivatsiyasini va samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Maqsad

Ushbu maqolaning maqsadi oliy ta'limda masofaviy chet tilini o'rganishda qo'llanilayotgan innovatsion usullar va texnologiyalarni tahlil qilish va o'qish jarayonini yaxshilashdagi samaradorligini baholashdir. Maxsus e'tibor interaktiv platformalar, multimediya resurslari, sun'iy intellekt va boshqa vositalar bilan ta'limni dinamik va kirish mumkin bo'lgan muhitda tashkil etishga qaratilgan. Maqola shuningdek, bu usullarni amaliy dasturlarga muvaffaqiyatli integratsiya qilish uchun talabalar va o'qituvchilar duch keladigan asosiy muammolarni aniqlashni ham ko'zda tutadi.

An'anaviy chet tili o'qitish usullariga umumiy qarash

An'anaviy yondashuvda bir nechta asosiy elementlar mavjud:

- **Darslar:** Nazariy materialni taqdim etishning asosiy usuli, o'qituvchilar materialni taqdim etib, talabalarga asosiy tushunchalarni tushuntiradilar.
- **Seminarlar:** Darslardan keyingi kamroq rasmiy formatda, talabalarga muhokama qilish, savollar berish, masalalarni hal qilish va guruh muhokamalarida ishtirok etish imkoniyatini yaratadi.
- **Sinfdagi til mashqlari:** Guruh ishlari, suhbatlar, rol o'ynash va mashqlar orqali o'rganilgan tuzilmalarni mustahkamlashga qaratilgan.

Ammo bu usullar ba'zi cheklovlarga duch keladi:

- **Vaqt cheklovlari:** Kurrikulumni tashkil qilishda cheklangan soatlar barcha talabalarning ehtiyojlarini qondirishga yetarli bo'lmasligi mumkin, murakkab mavzular esa yetarlicha qamrab olinmaydi.
- **Geografik to'siqlar:** O'quv muassasasida jismoniy mavjud bo'lish chekka hududlarda yashovchilar uchun qiyinchilik tug'dirishi mumkin.
- **Katta guruhlar:** O'qituvchi va talabalar o'rtasidagi individual qo'llab-quvvatlash va aloqani kamaytiradi.

Masofaviy chet tili o'qitishdagi innovatsion usullar

Mobil ilovalar va platformalar zamonaviy ta'lim texnologiyalari ekosistemasining markazida joylashgan bo'lib, turli operatsion tizimlar bo'ylab keng funktsionallikka ega:

- **Mobil ilovalar turlari:**

- **Mahalliy ilovalar:** iOS (Swift) yoki Android (Kotlin) uchun maxsus ishlab chiqilgan, yuqori samaradorlik va tizim integratsiyasini ta'minlaydi.
- **Ko'p platformali ilovalar:** React Native, Flutter yoki Xamarin kabi ramkalar yordamida yaratilgan, iqtisodiy jihatdan samarali, ammo ba'zi cheklavlari mavjud.
- **Veb-ilovalar:** Brauzer orqali har qanday qurilmada o'rnatilmasdan kirish mumkin, ammo cheklangan funksiyalarni taqdim etadi.

Xulosa

Maqola oliy ta'limda masofaviy chet tilini o'rgatishda qo'llaniladigan innovatsion usullar va texnologiyalarni batafsil ko'rib chiqadi. Kirish qismida, COVID-19 pandemiyasidan keyin, raqamli texnologiyalarning tez rivojlanishi va ta'limdagi moslashuvchanlikni ta'minlashga bo'lgan ehtiyoj mavzuning dolzarbligini ta'kidlaydi. O'quvchilar va o'qituvchilar uchun interaktiv texnologiyalar va sun'iy intellekt yordamida ta'lim samaradorligi oshadi.

Ta'limda innovatsion texnologiyalarning integratsiyasi chet tilini o'rganish sifatini va kirish imkoniyatlarini sezilarli darajada yaxshilaydi. Masofaviy ta'lim zamonaviy ta'limning muhim va ajralmas qismi bo'lishi mumkin.

Manbalar:

1. Belyaeva, I. A. Innovatsion usullarni o'rganish. Moskva: MSU nashriyoti, 2020.

2. Guseva, T. V., Ivanova, L. A. Oliy ta'limda masofaviy ta'lim: Printsipalar va texnologiyalar. Sankt-Peterburg: SPbSU nashriyoti, 2021.
3. Larina, I. N. Chet tili ta'limida interaktiv texnologiyalar: O'quv qo'llanma. Moskva: HSE nashriyoti, 2022.
4. Petrova, O. A., Sidorova, N. I. Mobil texnologiyalarni chet tili ta'limida qo'llash. Qozon: KSU nashriyoti, 2023.